

Жаворонок Артур Віталійович

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9274-8240>

ФЕНОМЕН НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКИ КРЕДИТУВАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті досліджено особливості прояву невизначеності та кредитних ризиків у трансформаційній економіці, яка характеризується нестабільністю, інституційними змінами та високим ступенем непередбачуваності. Розкрито взаємозв'язок між рівнем економічної невизначеності та ризикованістю кредитних операцій, охарактеризовано джерела та типи кредитних ризиків, актуальні для банківського сектору в умовах економічних трансформацій. Акцентовано увагу на необхідності адаптації класифікацій кредитних ризиків до специфіки кредитного ринку та впровадженні гнучких підходів до управління ризиками в умовах динамічного середовища. Представлено пропозиції щодо вдосконалення механізмів і методів управління кредитними ризиками, що дозволяють мінімізувати втрати фінансових установ в умовах невизначеності.

Ключові слова: невизначеність, трансформаційна економіка, кредитний ризик, банківське кредитування, управління ризиками.

Artur Zhavoronok

Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance and Credit,
Yury Fedkovich Chernivtsi National University

THE PHENOMENON OF UNCERTAINTY AND LENDING RISKS IN A TRANSFORMATIONAL ECONOMY

The article examines the phenomenon of uncertainty as a key challenge for the banking credit system in the context of a transformational economy. It is emphasized that the instability of the institutional environment, shifts in macroeconomic policy, social transformations, and geopolitical risks intensify uncertainty, which directly affects the efficiency of credit activity. Traditional approaches to credit risk assessment and management often prove inadequate under conditions of high variability and volatility of external influences. The relevance of the study is determined by the growing unpredictability of the global and national economic environment, especially in countries undergoing political, institutional, and economic transformations. These processes pose serious challenges for credit institutions, which must ensure financial stability and manage risks in an environment of systemic turbulence and structural shifts. Therefore, the need to revise existing theoretical and practical approaches to risk management is particularly urgent. The authors analyze classification approaches to risk typology and adapt them to the specifics of the credit market. Key types of risks specific to a transformational economy are identified, including political destabilization risks, institutional risks, information environment risks, and borrowers' solvency risks. The logic of these risks is considered within the framework of the preparatory, analytical, operational, and final stages of the credit process. The article proposes a conceptual model of multi-level credit risk classification based on the degree of predictability, controllability, and compensability. It is concluded that it is necessary to implement more flexible risk management tools based on adaptive and predictive approaches that consider both quantitative and qualitative aspects of risk. The results of the study are of practical value for banking institutions, as they help increase the resilience of credit portfolios in conditions of ongoing economic turbulence and support the development of effective risk management strategies.

Keywords: uncertainty, transformational economy, credit risk, bank lending, risk management.

Постановка проблеми. Сучасні економіки, що перебувають у стані трансформації, характеризуються високим рівнем нестабільності, структурних змін та непередбачуваності макро- і мікроекономічних процесів. В умовах таких змін невизначеність стає не лише фоном для ухвалення управлінських рішень, а й безпосереднім чинником формування ризиків у сфері фінансового посередництва, зокрема кредитування. Кредитні установи, з одного боку, віді-

грають ключову роль у забезпеченні економічного зростання, а з іншого – стають особливо вразливими до ризиків, які виникають внаслідок інформаційної асиметрії, нестійкості нормативного середовища, політичної турбулентності та зниження платоспроможності позичальників.

У трансформаційній економіці традиційні інструменти оцінки та управління кредитними ризиками виявляються недостатніми або малоефективними,

оскільки спираються на припущення про відносну стабільність фінансових ринків і передбачуваність поведінки економічних агентів. Водночас кредитні ризики в таких умовах тісно переплітаються з ризиками системного характеру – валютними, інституційними, соціальними, що ускладнює їхню класифікацію, моніторинг та нейтралізацію. Зростає потреба у переосмисленні суті ризику в контексті невизначеності, розробці нових класифікаційних підходів, адаптованих до реалій економічної нестабільності, та впровадженні гнучких, адаптивних методик управління ризиками кредитування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття ризику є багатовимірною категорією, яка активно досліджується в сучасній економічній, соціальній та управлінській науці. Наукові підходи до його розуміння варіюються від класичних до постнекласичних, від технократичних до гуманітарно-інтерпретативних. М. Астахова розглядає ризик як феномен, тісно пов'язаний із поняттям невизначеності та соціальної турбулентності, підкреслює, що ризик в умовах глобалізованого середовища набуває всеохопного характеру та стає не лише результатом загроз, але й формою адаптації та управлінської поведінки в умовах нестабільності [1]. Р. Яресько аналізує ризик через призму господарської діяльності, наголошуючи на тому, що ризик виникає внаслідок існування альтернативних варіантів дій та неможливості точно передбачити їх результат [2]. Д. Інсьєє та С. Лукаш наголошують, що ефективне управління ризиками передбачає не лише ідентифікацію загроз, але й побудову стратегії їх нейтралізації. Ризик трактується як комплексна характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища, що змінюється у часі й потребує гнучкого підходу [3]. О. Кузьмін та В. Глібчук акцентують на необхідності системного підходу до класифікації ризиків з метою розробки ефективної політики управління [4]. А. Пехник та ін. розглядають ризик як інструмент прийняття рішень у середовищі з високим ступенем невизначеності, звертаючи увагу на формування єдиної концепції ризику для міжгалузевого застосування [5].

Кредитний ризик як складова ризику є також багатогранною категорією, яка вимагає комплексного підходу до її оцінки та управління. В. Федина аналізує різні підходи до розуміння природи кредитного ризику – як потенційної загрози (ефект) і як процесуальної категорії (фактор) [6]. О. Сарахман і Р. Шурпенкова аналізують трансформацію кредитного ризику в умовах війни, підкреслюють, що ризики кредитування в Україні після початку повномасштабної агресії РФ значно зросли, що обумовило перегляд підходів до класифікації кредитів, резервування та управління ризиками [7]. О. Артем'єва, А. Бестюк, О. Вовчак, М. Онуфрієнко наголошують, що підвищення ризиків неповернення кредитів посилює потребу в оновленні підходів до ризик-менеджменту, реструктуризації портфелів та впровадження механізмів державного регулювання [8, 9]. П. Віблій

та А. Жарчинська визначають, що точність оцінки кредитоспроможності підприємств залежить не лише від моделі, а й від достовірності первинних даних, макроекономічного середовища та галузевої специфіки [10]. Отже, сучасні дослідження акцентують увагу на необхідності врахування як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, що впливають на рівень кредитного ризику, а також на застосуванні сучасних методів та моделей для його оцінювання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Таким чином, виникає необхідність комплексного дослідження феномену невизначеності як системоутворювального чинника кредитного ризику, обґрунтування сучасних класифікаційних підходів до ризиків у сфері кредитування та розробки інструментів, здатних забезпечити підвищення стійкості кредитних інституцій в умовах трансформаційних змін.

Метою статті є теоретичне обґрунтування феномену невизначеності та ідентифікація основних ризиків кредитування в умовах трансформаційної економіки, а також розробка підходів до їх класифікації та управління з урахуванням специфіки функціонування кредитного ринку в період системних змін. Стаття спрямована на виявлення факторів, що зумовлюють підвищення рівня кредитних ризиків, визначення особливостей їх прояву у нестабільному економічному середовищі та формулювання практичних рекомендацій для підвищення ефективності управління ризиками в діяльності кредитних установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ризик – це можливість відхилення фактичного перебігу контрольованого (спостережуваного) процесу від очікуваного сценарію і, як наслідок, від очікуваного результату (цілі), зумовлена невизначеністю проявів агресивних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Найбільш логічним і затребуваним підходом до розуміння суті ризику є його розгляд крізь призму невизначеності. У цьому випадку ризик інтерпретується як більшою чи меншою мірою виражена невизначеність того, що контрольований (спостережуваний) процес відповідатиме запланованому сценарію та приведе до очікуваних результатів.

Невизначеність на ринку кредитних послуг може формуватися внаслідок дії низки сфер, які концентрують як фактори, так і наслідки ризиків, зокрема:

- агресивні фактори зовнішнього середовища (наприклад, макроекономічна нестабільність, коливання облікової ставки, валютні ризики, регуляторні зміни; у цьому контексті ринкове середовище розглядається як більш або менш динамічне, взаємопов'язане, невизначене);

- особливості кредитного процесу (видача кредитів, оцінка платоспроможності позичальників, управління кредитним портфелем – усе це може бути більш або менш стандартизованим, прозорим, стабільним, інформаційно забезпеченим або, навпаки, фрагментарним і складним);

– специфіка фінансової установи як суб'єкта кредитування (її розмір, структура, внутрішні політики ризик-менеджменту, рівень диджиталізації, корпоративна культура, організаційна гнучкість тощо можуть суттєво відрізнятися, впливаючи на сприйняття ризику та швидкість реагування на зміни);

– характеристики позичальників (рівень фінансової грамотності, кредитна історія, поведінкові особливості, соціально-економічний статус – усе це формує специфіку взаємодії між сторонами кредитного договору та зумовлює ризики неповернення).

Важливим висновком, що випливає з такого підходу до розуміння ризику, є розмежування сфер його концентрації. У сфері кредитування ризики можуть стосуватися як самого процесу надання або обслуговування кредитів, так і його результатів – зокрема, рівня повернення позик, прибутковості портфеля чи дотримання нормативів платоспроможності. Відповідно, можна виділити дві сторони ризику:

– факторна сторона – пов'язана з відхиленням кредитного процесу від очікуваного сценарію (наприклад, несподівані зміни в поведінці позичальника, коливання ставок, затримки у прийнятті рішень або зміни регуляторних умов);

– результативна сторона – проявляється у невідповідності між запланованими й фактичними фінансовими результатами: обсягами повернень, рівнем прострочень, збитками від неплатежів тощо.

Поділ процесу управління кредитними ризиками на факторний і результативний аспекти на перший погляд може здаватися суто теоретичним і недостатньо практичним. Такий підхід передбачає детальне прогнозування й контроль кожного етапу кредитного циклу, що в умовах мінливої ринкової економіки є складним, ризикованим, а іноді й небезпечним. Проте саме цей аналітичний поділ дозволяє глибше зрозуміти природу ризиків і формувати ефективні стратегії управління ними в кредитних установах.

Крім того, підґрунтям для таких поглядів може слугувати впевненість у незмінному взаємозв'язку, фактично – нерозривності факторної та результативної сторін кредитного ризику, що виражається у переконанні: будь-яке, навіть незначне відхилення в параметрах кредитного процесу або поведінці позичальника змінює фінансові результати для креди-

тора. Водночас такі твердження є радше теоретичними побудовами, ніж відображенням реального стану справ на ринку кредитних послуг.

Дотримання запланованого сценарію кредитування – своєрідна рідкість, особливо в умовах динамічного економічного середовища, соціальних та політичних змін. Проте оперативне втручання банку чи фінансової установи, що коригує відхилення – наприклад, реструктуризація боргу, зміна умов кредитування або робота з проблемними позичальниками – часто розриває прямий зв'язок між факторами ризику (неплатоспроможність позичальника, зміна макроекономічних умов) та наслідками (збитки банку). Насправді, збитки виникають зазвичай на основі факторної сторони кредитного ризику, але не кожне відхилення обов'язково призводить до фінансових втрат.

З цієї позиції можна зробити два важливі висновки для управління кредитним ризиком:

1. Методи контролю факторних ризиків (оцінка платоспроможності, кредитний скоринг) суттєво відрізняються від методів управління наслідками ризику (резервування, колекторська діяльність), хоча іноді вони можуть застосовуватися комплексно.

2. Управління факторними та результативними аспектами ризику має певну ієрархію за значущістю та пріоритетністю у фінансових стратегіях банків.

Кредитний ризик часто описують через поняття невизначеності, непередбачуваності поведінки позичальника, нестабільності економічного середовища, з акцентом на можливі негативні наслідки – збитки, втрати капіталу або зниження доходності портфеля [9].

Незважаючи на те, що термін «ризик» у кредитуванні традиційно має негативну конотацію, варто враховувати, що відхилення від запланованого ходу кредитного процесу можуть призводити не лише до негативних, а й до позитивних результатів. Це означає, що в загальному понятті кредитного ризику можна виділити як фактичний ризик із негативними наслідками (погашення кредиту із затримками, неплатоспроможність позичальника), так і потенційну можливість отримати вигідніші умови чи несподівані позитивні результати (наприклад, зростання вартості заставного майна, покращення кредитного рейтингу клієнта) (рис. 1).

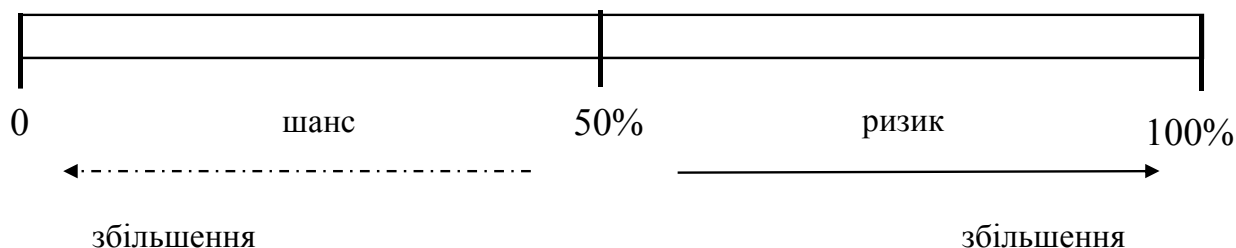

Рис. 1. Формування ризику або шансу на основі рівня ймовірності події

Існують різні механізми, які породжують кредитні ризики або ймовірності їх виникнення.

За низького рівня ймовірності несплати або порушення кредитних зобов'язань очікування кредитора є переважно негативним. Проте прикладами реалізації шансів на ринку кредитних послуг можуть бути: інвестиції у кредити високого ризику з потенційно високою доходністю, використання інноваційних методів оцінки кредитоспроможності, довгострокове прогнозування фінансового стану позичальників, а також застосування сучасних математичних моделей для управління ризиками у складних умовах низької якості інформації.

Високий рівень ймовірності настання очікуваної події формує позитивну цільову установку управління кредитним портфелем для досягнення запланованих показників і результатів.

Отже, розподіл загального поняття кредитного ризику на власне ризик і шанс передбачає необхідність розробки окремих цілей, методологічних підходів, інструментів і процедур для управління кредитним ризиком та управління можливостями на ринку кредитних послуг.

Наразі запропоновано певну групу термінів, що використовуються в управлінні кредитними ризиками: ризики, шанси, шанси ризиків та фінансові шоки (рис. 2).

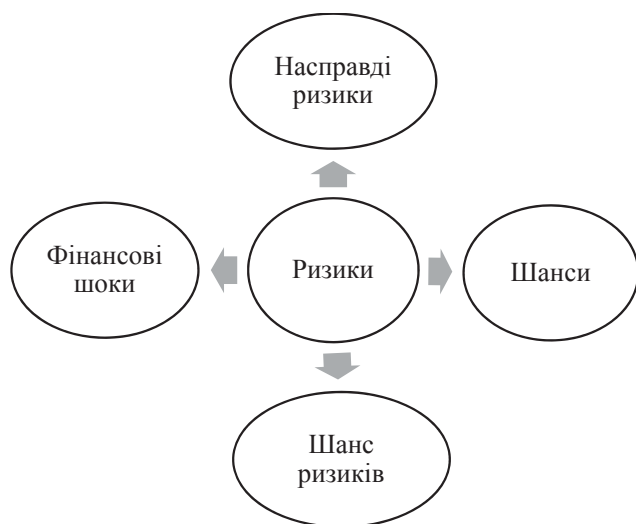

Рис. 2. Формування кредитного ризику або шансу на основі рівня ймовірності події

Ризики на ринку кредитних послуг виникають внаслідок різних подій, які можна класифікувати таким чином:

- діяльність позичальників, кредитних установ або інших учасників ринку (організаційні, фінансові, операційні ризики);
- зовнішні фактори, що не залежать від волі учасників ринку, наприклад, економічні кризи, зміни в законодавстві, природні катастрофи;
- соціальні та політичні процеси, які можуть впливати на платоспроможність позичальників і

загальний стан кредитного ринку, і не контролюються окремими суб'єктами.

Ще одним важливим напрямом класифікації кредитних ризиків за сферами прояву є регіони та адміністративно-територіальні одиниці. Регіональний аспект насамперед характеризується концентрацією специфічних факторів, оскільки економічні умови, рівень розвитку місцевої інфраструктури, стан соціально-економічної ситуації, а також якість фінансової системи і доступність інформації природно впливають на параметри кредитного ризику у певному регіоні.

Фактори ресурсного забезпечення, особливості ділового середовища, історичний розвиток економіки регіону, рівень доходів населення та інші чинники можуть значною мірою впливати на кредитні ризики. Важливо розрізняти аналіз регіонів за типами кредитних ризиків загального характеру; ризиків, типових для низки регіонів; а також виключних, вузько сфокусованих ризиків, притаманних окремим територіям.

Це дозволяє здійснювати класифікацію та маркування регіонів залежно від домінуючих видів кредитних ризиків і масштабів їх прояву. До регіонів із широким спектром кредитних ризиків, які охоплюють більшість територій, можна віднести ризики, пов'язані з платоспроможністю позичальників, економічною нестабільністю, рівнем безробіття, а також ризики, пов'язані з доступністю фінансової інформації та якістю кредитних інфраструктур.

Водночас, існують регіони з вузько концентрованими або «точковими» кредитними ризиками, що зумовлені специфікою окремих галузей економіки, особливостями місцевого ринку праці чи соціокультурними чинниками, які можуть впливати на здатність позичальників виконувати свої зобов'язання.

Для управління ризиками на ринку кредитних послуг важливо класифікувати ризики за принципом сфер прояву з урахуванням етапів кредитного процесу. Відповідно, можна виділити ризики підготовчих етапів (аналіз кредитоспроможності клієнта, входження у зону ризику), ризики початкових етапів оцінки та ухвалення рішення, ризики структуризації кредитної угоди, ризики оформлення документів, ризики початку надання кредиту, ризики обслуговування кредитного договору, ризики завершення кредитного договору, ризики, пов'язані з результатами кредитування (погашення чи прострочення).

Цей підхід тісно пов'язаний зі структуризацією ризику на факторні (ризики, пов'язані з початковими умовами та діями) та ефективні (вплив на кінцевий результат – повернення кредиту) сторони, а також із застосуванням багаторівневих схем захисту – послідовних методів і заходів, що впроваджуються на різних етапах кредитного процесу.

Щодо часових аспектів ризиків на ринку кредитних послуг, можна виділити такі категорії:

- потенційні ризики – ризики неповернення кредиту або погіршення фінансового стану позичаль-

ника, які мають низьку ймовірність виникнення, але можуть вплинути на портфель банку у майбутньому;

- наближаючі ризики – ризики, що чітко прогнозуються, наприклад, через економічні зміни або погіршення кредитної історії клієнта;

- сформовані ризики – частково реалізовані, наприклад, прострочення платежів на початкових етапах;

- операційні ризики – поточні ризики, пов'язані з обслуговуванням кредиту, зміною умов ринку, або поведінкою позичальника;

- згасаючі ризики – ризики, які поступово знижуються, наприклад, внаслідок погашення основної суми кредиту;

- завершені ризики – випадки, коли кредит закритий, але виникають питання щодо компенсації збитків або аналізу попередніх помилок у кредитній політиці.

Такий поділ дозволяє банкам і кредитним установам більш ефективно планувати заходи управління ризиками на різних етапах кредитного циклу.

Висновки. Комплекс класифікаційних критеріїв, розглянутий у цьому дослідженні дає змогу сфор-

мувати спеціалізовані (включно з вузькоспецифічними) управлінські стратегії та практичні підходи до роботи з різними групами, типами та формами кредитних ризиків. Це стосується як методів і технологій, так і інструментів моніторингу, аналізу, мінімізації та покриття ризиків у межах кредитних операцій. Основою для побудови таких багаторівневих схем управління ризиками в системі кредитування є адаптація та подальший розвиток класифікаційних підходів, що дозволяє впроваджувати деталізовану, гнучку та функціонально орієнтовану систему класифікації ризиків. Такий підхід дозволяє ефективно реагувати на виклики як на рівні окремих кредитних продуктів, так і в контексті стратегічного управління ризиками кредитними організаціями, насамперед банками як ключовими учасниками ринку кредитних послуг.

Таким чином, діяльність кредитних установ на фінансовому ринку пов'язана з ризиками, що залежать як від зовнішніх, так і від внутрішніх чинників, і класифікуються залежно від механізму та ступеня можливої компенсації втрат, рівня керованості, виду діяльності, політичної та економічної ситуації в країні та інших ознак.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Астахова М. Дослідження феномену ризику в сучасній теорії та практиці. *Молодь і ринок*. 2024. № 9 (229). С. 174–178. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.310178>
2. Яреско Р. С. Дослідження сутності поняття «ризик» як економічної категорії. *Проблеми та перспективи розвитку національної економіки*. 2014. № 14. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/47034>
3. Інсьє Д., Лукаш С. Дослідження управління ризиками підприємства: огляд літератури. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-76>
4. Кузьмін О., Глібчук В. Еволюція поглядів на ризик в економічній науці. *Вісник Економіки*. 2008. № 4. С. 92–101. URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/67>
5. Пехник А. В., Кройтор А. В., Завгородня Ю. В. Теорія ризику: історія та сучасні підходи. Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), І. М. Милосердна (відп. ред.) [та ін.] ; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса : Фенікс, 2019. Вип. 63. С. 33–47.
6. Федина В. В. Кредитний ризик банку: сутність та причини виникнення. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 39. С. 223–228. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-39-27>
7. Сарахман О., Шурпенкова Р. Оцінка кредитного ринку банківських установ: нові інструменти виявлення ризику та управління ним. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 7. С. 238–250. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-7-238-250>
8. Артем'єва О. О., Бестюк А. М. Вплив кредитних ризиків на розвиток банківської системи України в умовах трансформаційних процесів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2020. Вип. 37. С. 62–67. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2020-37-11>
9. Вовчак О. Д., Онуфрієнко М. П. Поняття кредитного ризику в банківській системі України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2021. Вип. 8. Ч. 6. С. 171–174.
10. Віблій П. І., Жаржинська А. Ю. Дослідження кредитних ризиків комерційних банків та методи їх оцінювання. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2019. Том 1. № 1. С. 8–13.

REFERENCES

1. Astakhova, M. (2024). Doslidzhennia fenomena ryzyku v suchasni teorii ta praktytsi [Research on the phenomenon of risk in modern theory and practice]. *Molod i rynok – Youth and Market*, (9)229, 174–178. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.310178> [in Ukrainian].
2. Yaresko, R. S. (2014). Doslidzhennia sutnosti poniattia "ryzyk" yak ekonomichnoi katehorii [Study of the essence of the concept of "risk" as an economic category]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku natsionalnoi ekonomiky – Problems and Prospects of National Economy Development*, (14). Available at: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/47034> [in Ukrainian]
3. In'siue, D., & Lukash, S. (2023). Doslidzhennia upravlinnia ryzamykamy pidpriemstva: ohliad literatury [Enterprise risk management research: a literature review]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (55). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-76> [in Ukrainian]
4. Kuzmin, O., & Hlibchuk, V. (2008). Evoliutsiia pohliadiv na ryzyk v ekonomichnii nautsi [Evolution of views on risk in economic science]. *Visnyk Ekonomiky – Bulletin of Economics*, (4), 92–101. Available at: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/67> [in Ukrainian]

5. Pekhnyk, A. V., Kroitor, A. V., & Zavorodnia, Yu. V. (2019). Teoriia ryzyku: istoriia ta suchasni pidkhody [Risk theory: history and modern approaches]. *Aktualni problemy polityky – Current Issues of Politics*, (63), 33–47. Odesa: Feniks. [in Ukrainian]
6. Fedyna, V. V. (2023). Kredytnyi ryzyk banku: sutnist ta prychyny vynyknennia [Bank credit risk: essence and causes]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia – Entrepreneurship and Trade*, (39), 223–228. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-39-27> [in Ukrainian]
7. Sarakhman, O., & Shurpenkova, R. (2024). Otsinka kredytnoho rynku bankivskykh ustanov: novi instrumenty vyivlennia ryzyku ta upravlinnia nym [Assessment of the bank credit market: new tools for risk detection and management]. *Acta Academiae Beregsiensis. Economics*, (7), 238–250. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-7-238-250> [in Ukrainian]
8. Artemieva, O. O., & Bestiuk, A. M. (2020). Vplyv kredytnykh ryzykiv na rozvytok bankivskoi systemy Ukrainy v umovakh transformatsiinykh protsesiv [The impact of credit risks on the development of the banking system of Ukraine in transformation conditions]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University*, (37), 62–67. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2020-37-11> [in Ukrainian]
9. Vovchak, O. D., & Onufrienko, M. P. (2021). Poniattia kredytnoho ryzyku v bankivskii systemi Ukrainy [The concept of credit risk in the banking system of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University*, (8)6, 171–174. [in Ukrainian]
10. Viblii, P. I., & Zharzhynska, A. Yu. (2019). Doslidzhennia kredytnykh ryzykiv komertsiiynykh bankiv ta metody yikh otsiniuvannia [Study of credit risks of commercial banks and methods of their assessment]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku – Management and Entrepreneurship in Ukraine: Formation Stages and Development Problems*, 1(1), 8–13. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi Politekhniky. [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 30.05.2024